

JAARVERSLAG 2016

VAN MAATSCHAPPELIJK RELEVANT NAAR KENNIS DELEN

Kennisplatform

Veehouderij en humane gezondheid

RIVM | GGD GHOR NEDERLAND
WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH
UNIVERSITEIT UTRECHT | LTO NEDERLAND
OMGEVINGSDIENST NL | ZONMW

JAARVERSLAG 2016

VAN MAATSCHAPPELIJK RELEVANT NAAR KENNIS DELEN

Kennisplatform

Veehouderij en humane gezondheid

RIVM | GGD GHOR NEDERLAND
WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH
UNIVERSITEIT UTRECHT | LTO NEDERLAND
OMGEVINGSDIENST NL | ZONMW

INHOUDSOPGAVE

5

Voorwoord	7
1 Organisatie	11
1.1 Expertiseforum	11
1.2 Communicatieforum	12
1.3 Stuurgroep	12
2 Samenwerking: Gezamenlijk bundelen, duiden en ontsluiten van kennis	15
2.1 Samenwerking met organisatie	15
2.2 Wat staat er te gebeuren?	17
3 Producten	19
3.1 Kennisberichten	19
3.2 Gebruik kennisberichten	21
3.3 Ad hoc vragen	23
3.4 Memo's	23
3.5 Communicatieproducten	24
4 Bijeenkomsten: Ruimte voor gesprek vanuit verschillende invalshoeken	27
4.1 Symposium 2016 'Van kennis naar toepassing in de praktijk'	27
4.2 Themabijeenkomst	29
5 Financiële resultaten	31
5.1 Kostenoverzicht	31
5.2 Toelichting op de kosten	32

VOORWOORD

7

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid wil professionals, die dagelijks bezig zijn met beleid en de uitvoering van lokale en regionale veehouderij-ontwikkelingen, beter in staat stellen antwoord te geven op vragen en zorgen van lokale en regionale overheden, burgers en bedrijven. Een missie die staat als een huis en waarvan de eerste resultaten in 2016 zichtbaar waren. Op concrete inhoud zijn er vier kennisberichten gemaakt. Daarnaast is onze achterban per kwartaal geïnformeerd over relevante ontwikkelingen als het gaat om vragen over veehouderij en de gezondheid van mensen en over wetten en regels. Een resultaat om trots op te zijn, maar er is nog werk aan de winkel.

Terugkijkend was 2015 de fase waarin we de contouren van het Kennisplatform hebben neergezet. In 2016 is vervolgens gewerkt aan de samenwerking tussen de zeven organisaties betrokken bij het Kennisplatform en de productie van alle communicatiemiddelen. Kortom: ervaring opdoen. Eind 2016 is dat geëvalueerd. Komend jaar staat dan ook in het teken van optimalisatie van de werkprocessen en samenwerking binnen het Kennisplatform. En de belangrijkste: de verbinding met de achterban versterken.

De geloofwaardigheid is er en die bouwen we verder uit, zodat het Kennisplatform de autoriteit wordt als het gaat om antwoord geven op vragen over veehouderij en de gezondheid van mensen en over wet en regelgeving hierover. Dat is onze ambitie.

Annemarie Moons

Stuurgroepvoorzitter Kennisplatform
Veehouderij en humane gezondheid
Voorzitter college van bestuur
Wellant-college

1 ORGANISATIE

De basisstructuur van de organisatie van het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid bestaat uit een stuurgroep die wordt gevoed door een groep met inhoudelijke kennis (expertiseforum) en een groep met communicatiekennis (communicatieforum). Dit alles wordt aangestuurd vanuit een klein projectteam bestaande uit de voorzitters en secretarissen van beide fora en de algemeen secretaris. Voor deze basisstructuur stellen de deelnemende organisaties medewerkers beschikbaar.

1.1 Expertiseforum

In het expertiseforum zitten vertegenwoordigers van de zeven deelnemende organisaties met erkende deskundigheid op relevante kennisdomeinen. Het is hun taak om wetenschappelijke ontwikkelingen op tijd te signaleren en correct samen te vatten. Verder zorgen zij voor de inhoudelijke voorbereiding van kennisberichten en reacties van het Kennisplatform op maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen. De leden van het expertiseforum beantwoorden ook specifieke vragen die binnenkomen via de deelnemende organisaties.

Het expertiseforum heeft zich in 2016 met verschillende zaken bezig gehouden. Zo hebben ze kennisberichten uitgebracht en vragen beantwoord en gereageerd op actualiteiten vanuit de maatschappij. Sommige van deze vragen hebben ze snel kunnen beantwoorden, voor andere

bleek meer tijd nodig te zijn dan aanvankelijk gedacht werd. Ook het afronden van het kennisbericht geur is in 2016 niet gelukt.

1.2 Communicatieforum

In het communicatieforum zijn ook alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd door communicatiedeskundigen. Het communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform een centrale rol bij de signalering van maatschappelijke vragen, zodat berichten en werkzaamheden van het Kennisplatform hier zo goed mogelijk op aansluiten.

Het communicatieforum adviseert verder over het helder formuleren van berichten die vanuit het expertiseforum worden aangeleverd.

Het communicatieforum heeft zich in 2016 voornamelijk bezig gehouden met de organisatie van het symposium en het laten landen van de kennisberichten. Daarnaast heeft het communicatieforum de basis op orde gebracht: er is een vaste werkwijze en frequentie op poten gezet voor het uitbrengen van digitale nieuwsbrieven en de huisstijl is verankerd in onder andere sjablonen voor kennisberichten.

1.3 Stuurgroep

Vanuit elk van de zeven organisaties neemt een vertegenwoordiger op directeursniveau plaats in de stuurgroep. De stuurgroep is belast met alle voorkomende stuurgroeptaken en draagt zorg voor het goed functioneren van het Kennisplatform. De stuurgroep ziet tevens toe op het onafhankelijk functioneren van het Kennisplatform. Om die reden is er in 2015 een onafhankelijk voorzitter aangesteld: Annemarie Moons (voorzitter college van bestuur Wellant College).

In 2016 is het Kennisplatform op stoom gekomen. Hierdoor is meer ervaring opgedaan met werkprocessen en kon aan de hand van concrete producten discussie gevoerd worden over het bereiken van gemeenschappelijke uitgangspunten en boodschappen. Verder is in de stuurgroep uitvoerig gesproken over een eerste evaluatie en zijn de financiersoverleggen voorbesproken. Rond het symposium en rond de publicatie van Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) is ook de rol en positie van het Kennisplatform verder aangescherpt.

2 SAMENWERKING:

15

GEZAMENLIJK BUNDELEN, DUIDEN EN ONTSLUITEN VAN KENNIS

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid is een samenwerkingsverband van zeven kennisinstituten en uitvoeringsorganisaties: RIVM, Wageningen University & Research, Universiteit Utrecht, ZonMw, GGD GHOR Nederland, Omgevingsdienst Nederland en LTO Nederland. Gezamenlijk zetten zij hun kennis in bij een deskundige en gewogen beoordeling van wetenschappelijke informatie.

2.1 Samenwerking met organisatie

Stond 2015 vooral in het teken van de oprichting en de inrichting van de structuur van het Kennisplatform, zo had 2016 vooral de focus op 'getting things done'. Want hoe geeft het Kennisplatform vorm aan het doel: ambtenaren en professionals van de samenwerkende organisaties te helpen bij het behandelen van vragen en zorgen van hun doelgroepen (ondernemers, burgers, overheden)? Dat was de grote uitdaging.

Good practice

‘Het tot stand komen van een dergelijke publicatie is niet eenvoudig. Er is altijd een spanningsveld tussen wetenschappelijk verantwoord en begrijpelijke informatie.’ Aan het woord is **Joost van der Ree**, secretaris van het Kennisplatform. ‘Toch merk je dat de organisaties elkaar steeds beter weten te vinden en dat die verstaalslag tussen onderzoek en concrete informatie steeds beter worden. Niet alleen in het maken van documentatie, maar ook in de dialoog aangaan met onze stakeholders. Zo hebben we binnen het thema Mestbewerking als Kennisplatform geholpen bij

gesprekken tussen bewoners van de gemeente Oss en ambtenaren van de provincie Noord-Brabant. Op ad hoc basis hebben RIVM en Wageningen Research University een serie vragen over mestbewerking en gezondheid beantwoord en toegelicht. Vanuit het Kennisplatform zijn RIVM en Wageningen Research University in dit proces ondersteund.’ ‘Inspelen op de actualiteit vinden we belangrijk’, aldus een bevlogen Joost. ‘In nauwe samenwerking zijn de zeven organisaties er dan ook in geslaagd na een discussie in de media over de schadelijkheid van fijnstof voor gezond

heid binnen 24 uur een reactie te publiceren met daarin de duiding. Dit snelle bericht hielp ambtenaren en politici direct in het beantwoorden van vragen. Kijk daar doen we het voor!’

Maar niet alleen informatie geven is belangrijk. Het netwerk en daarin de ervaringen delen is van essentieel belang voor het Kennisplatform. Daarom is tijdens het symposium 2016 veel aandacht voor het netwerken geweest en is in een plenair programma en in tien workshops uitvoerig met elkaar kennis en ervaringen gedeeld.

Dit heeft het Kennisplatform onder andere gedaan door de publicatie van de kennisberichten Antibioticaresistentie, Maatschappelijke dialoog, Zoönosen en Fijnstof en endotoxinen. Evenals een tweetal memo's: 'Luchtvervuiling heeft duidelijk negatieve invloed op gezondheid' en 'Longkanker in relatie tot veehouderij en fijnstof emissie'. Beide zijn tot stand gekomen naar aanleiding van discussies over de kennis in de media. Het Kennisplatform geeft in al deze publicaties antwoord op vragen als: Wat is het? Waarom is het een probleem? Waar maken mensen zich zorgen over? Wat wordt er al gedaan? Wat kunnen we nog meer doen? En vooral ook: wat weten we nog niet?

Naast de stand van de kennis speelt het Kennisplatform in op de actualiteit. Zo is het kennisbericht Fijnstof en endotoxinen kort na de uitkomst van het VGO rapport gepubliceerd en is tijdens het symposium over 'hoe om te gaan met de uitkomsten' doorgesproken.

2.2 Wat staat er te gebeuren?

Naar aanleiding van alle ervaringen in 2016 en de evaluatie in het najaar van 2016 is geconcludeerd dat verbeteringen nodig zijn om als organisatie 'productie te draaien' en 'kennis te laten landen'. Dit wordt begin 2017 doorgevoerd in alle werkprocessen, zodat we vaker en sneller kennis beschikbaar maken. Dit betekent dat we minder grote kennisberichten oppakken en meer Q&A's maken, liefst gelieerd aan lokale casuïstiek. Hierin worden we gesteund door de financiers, die in 2016 besloten hebben dat het Kennisplatform tot eind 2017 volledig moet blijven functioneren en indien nodig voor 2017 extra financiering te leveren. Verder is afgesproken dat in 2017 een besluit genomen wordt over de toekomst van het Kennisplatform voor 2018 en verder.

3 PRODUCTEN

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid heeft in 2016 een groot aantal tastbare producten opgeleverd. Door het delen van betrouwbare, onafhankelijke kennis(producten) en het geven van een toelichting tijdens een discussie kan een opening worden bereikt, zodat het gesprek constructiever gevoerd wordt. De rol van het Kennisplatform is om de professionals in lokale dialogen te helpen de kennis te laten gebruiken, zonder als Kennisplatform onderdeel te zijn van het besluitvormingsproces.

3.1 Kennisberichten

In het voorjaar van 2016 zijn drie kennisberichten beschikbaar gekomen over zoönosen, antibioticaresistentie en maatschappelijke dialoog.

In de zomer is het kennisbericht fijnstof en endotoxinen uitgebracht. De timing van dit kennisbericht viel samen met het verschijnen van nieuwe onderzoeksresultaten van het Veehouderij en Gezondheid Omwonenden onderzoek (VGO). Op deze manier konden de nieuwste inzichten direct meegenomen worden.

Het kennisbericht geur is in 2016 niet afgerond. Bij het totstandkomen van dit kennisbericht bleek het lastig om de technische complexiteit begrijpelijk en overzichtelijk te beschrijven. Ook was op een aantal onderdelen meer overleg nodig om het gezamenlijk eens te worden. Dit wordt begin 2017 verder uitgewerkt en afgerond.

Kennisbericht zoönosen

In Nederland wonen mensen en dieren relatief dicht bij elkaar. De afgelopen jaren uiten mensen steeds vaker zorgen over hun gezondheid als gevolg van de veehouderij. Het gaat dan ook over infectieziekten die van dier op mens kunnen overgaan, zogenaamde zoönosen. Mensen kunnen op verschillende manieren besmet raken: via voedsel, direct contact met dieren of dierlijk materiaal (zowel van gezelschapsdieren als veehouderij), via de lucht, via oppervlaktewater, door beten of via tussengastheren (vectoren) zoals insecten. Dé zoönose bestaat niet, want het is een complexe set van infectieziekten. De diversiteit en complexiteit van zoönosen maakt het verstrekken van algemene informatie ingewikkeld. In dit kennisdocument is dat toch geprobeerd, met als kanttekening dat zoönosen niet gegeneraliseerd kunnen worden. Het bevat geen nieuwe kennis, maar biedt een bundeling van de voorhanden zijnde kennis in het licht van maatschappelijke vragen en zorgen.

Kennisbericht antibioticaresistentie

Van sommige bacteriën worden dieren in de veehouderij ziek en daarom worden bij dieren ook antibiotica gebruikt. In vergelijking met het buitenland is in de Nederlandse veehouderij vroeger meer antibiotica gebruikt. En daarmee nam het risico op resistentie toe. De laatste jaren is het gebruik van antibiotica in de veehouderij drastisch teruggedrongen. Toch komen resistente bacteriën voor, zoals de vee-gerelateerde MRSA en ESBL producerende bacteriën. Omdat voor dieren dezelfde antibiotica zijn gebruikt als voor mensen, is de zorg reëel dat bij dieren resistentie ontstaat die ook voor mensen gevaarlijk kan zijn. Het is bekend dat veehouders en hun medewerkers vaker bepaalde soorten resistente bacteriën bij zich dragen. Maar dragen mensen die in de omgeving van een veehouderij wonen ook vaker zulke bacteriën bij zich? En hoe erg is dat eigenlijk? Kun je ook besmet raken als je melk drinkt of vlees eet? In het kennisdocument antibioticaresistentie zet het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid de bestaande kennis op een rij.

In 2016 is daarnaast een start gemaakt met een kennisbericht mestbewerking en een kennisbericht oplossingsrichtingen. Voor beide is publicatie in 2017 voorzien.

Fred Stouthart, adviseur bij Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant over de kennisberichten: *‘De informatie in de kennisberichten is voor mij erg nuttig. De berichten bevatten betrouwbare informatie en geven helder weer wat we wel weten en vooral ook niet weten. Kortom het geeft de laatste stand van de kennis weer. Ik heb de informatie in diverse rapportages, overleggen en informatie-bijeenkomsten kunnen gebruiken.’*

21

3.2 Gebruik kennisberichten

Stuk voor stuk zijn het prachtige documenten die voornamelijk als verwijsstuk, soms bij een advies en soms als naslagwerk gebruikt worden. Zo bleek uit de evaluatie van de kennisberichten onder de stakeholders van het Kennisplatform. Deze stakeholders gaven ook aan dat ze de kennisberichten niet wijdverspreid hebben. Uit de evaluatie komt het beeld op dat de kennisberichten nog beter kunnen landen c.q. aansluiten op de gebruiker.

Voor het Kennisplatform zelf vormen de kennisberichten tezamen een kennisbasis waarop de verdere werkzaamheden voortbouwen. In nieuwsberichten, memo's en de beantwoording van ad hoc vragen wordt naar de kennisberichten verwezen en ook de themabijeenkomsten en symposium workshops bouwen voort op de gezamenlijke kennisbasis die is vastgelegd in de berichten.

Frank Toemen, vergunningverlener bij Omgevingsdienst De Vallei:

‘Voor beleidsadviseurs bij Omgevingsdiensten zijn de kennisberichten goed bruikbaar. Voor milieuvergunningverleners echter is het belangrijk om te weten wat ze van veehouders kunnen vragen om effecten op gezondheid van mensen te verkleinen. Op dat vlak bieden de kennisberichten nauwelijks handelingsperspectieven. De vraag is in hoeverre dat in deze kennisberichten moet staan of dat we zelf die vertaalslag moeten maken. De themabijeenkomsten moeten helpen om daar met elkaar keuzes in te maken.’

Kennisbericht maatschappelijke dialoog

Het kennisdocument Maatschappelijke dialoog dient twee doelen. Allereerst wordt in de veehouderij veel betekenis toegekend aan een maatschappelijke dialoog en is de dialoog in sommige provincies zelfs onderdeel van de vergunningverlening. Mede hierdoor leven in het veld ook veel vragen over status, impact en structuur van de dialoog. Dit kennisdocument biedt een overzicht van de kennis rondom de maatschappelijke dialoog. Het is geen direct stappenplan voor het organiseren van een dialoog, maar geeft wel inzicht in de diverse aspecten en achtergronden. Ten tweede speelt het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid als geheel een rol in de verschillende maatschappelijke dialogen rondom veehouderij en gezondheid door het ontsluiten, interpreteren en vertalen van recente wetenschappelijk onderzoek. Echter het organiseren van een maatschappelijke dialoog zelf behoort niet tot de taken van het Kennisplatform, maar het ondersteunen daarvan met kennis wel.

Karliën van den Hout, Team Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en in Brabant: *'Het kennisbericht maatschappelijk dialoog is heel concreet. Het gaf mij een handvat om in een dialoog te beoordelen of aan alle voorwaarden van een dialoog aangaan is voldaan. Ook heb ik gebruik gemaakt van het kennisbericht Fijnstof en endotoxinen. Zo had ik concrete onafhankelijke informatie paraat om vragen te kunnen beantwoorden, dat werkt natuurlijk wel erg prettig.'*

Kennisbericht fijnstof en endotoxinen

Fijnstof en gezondheid ging jaren vooral over de emissies door verkeer en industrie. Door flinke verminderingen in de uitstoot van verkeer en industrie is landbouw, en daarbinnen veehouderij, meer in beeld gekomen als bron van fijnstof. Mensen worden op verschillende manieren blootgesteld aan het fijnstof van veehouderij. Direct via stofdeeltjes in de lucht, zoals huidschilfers, deeltjes van veren en haren, voerdeeltjes, mestdeeltjes. En indirect doordat ammoniak dat wordt uitgestoten door de veehouderij in de lucht reageert tot fijnstof deeltjes, zogeheten secundair fijnstof. Aangezien de fijnstof in de lucht die we inademen altijd een mengsel is van veel verschillende stoffen van veel verschillende bronnen, is het moeilijk om duidelijk aan te wijzen welke bron of welke deeltjes gezondheidseffecten veroorzaakt. In dit kennisbericht wordt daarover de huidige stand van de kennis beschreven.

3.3 Ad hoc vragen

Er is 33 keer een vraagstelling geregistreerd en beantwoord. Enkele keren leidt de vraagstelling tot een memo of een nieuwsbericht. Het communicatieforum bekijkt in 2017 hoe de beantwoording van vragen ook op de website geplaatst kan worden.

Danielle van Oudheusden, GGD Brabant-Zuidoost: *'Naast de kennisberichten en memo's komt het regelmatig voor dat wij als team Infectieziektebestrijding vragen hebben, bijvoorbeeld bij het beoordelen van vergunningsaanvragen voor uitbreidingen van veehouderijen of bij vragen vanuit het publiek. Ervaring leert dat we die bij het Kennisplatform kwijt kunnen en op die vragen ook concrete antwoorden terug krijgen. Wij gebruiken deze informatie zowel in advisering aan gemeenten als aan inwoners.'*

23

3.4 Memo's

Er zijn twee memo's gepubliceerd: 'Luchtvervuiling heeft duidelijk negatieve invloed op gezondheid' en 'Longkanker in relatie tot veehouderij en fijnstof emissie'. Beide naar aanleiding van discussies over de kennis in de media.

Snelle reactie

In het tijdschrift V-focus verscheen het artikel 'Impact van fijnstof zwaar overdreven'. Daarin trok de auteur het verband tussen luchtverontreiniging en gezondheid in twijfel. Vanwege berichten in de media die hierop voortbouwden, werd het Kennisplatform door enkele leden gevraagd om een uitleg van het artikel. Het Kennisplatform publiceerde op 5 oktober haar reactie op dit artikel. Zie [haar reactie](#).

Dergelijke snelle en adequate berichtgeving stelt de gebruikers van de publicaties van het platform in staat om feiten en emotie uit elkaar te houden. Zo verwees Staatssecretaris Dijkema tijdens een Algemeen Overleg Leefomgeving naar de reactie van het Kennisplatform en gebruikte het Ministerie van EZ het bericht in de beantwoording van kamervragen. Dat helpt de dialoog tussen de diverse partijen gaande te houden.

3.5 Communicatieproducten

Er zijn vijf nieuwsbrieven uitgebracht en er zijn twee filmpjes over het Kennisplatform gemaakt. Daarnaast is de website doorlopend bijgewerkt en is er een virtuele werkomgeving opgezet. Voor alle producten is tevens de vormgeving uitgewerkt. Hieronder een overzicht van de publicaties op de website.

17-11-2016	Nieuwsbrief 5 gepubliceerd
14-11-2016	Video, verslag en andere stukken symposium 2016 gepubliceerd
14-11-2016	Nieuwsbericht Ophokplicht voor pluimveesector
02-11-2016	Algemene video's over het Kennisplatform gepubliceerd
17-10-2016	Nieuwe naam Wageningen University & Research doorgevoerd
14-10-2016	Symposium Samen verder komen in een land waar veel mensen én veel dieren wonen
05-10-2016	Nieuwsbericht Luchtvervuiling heeft duidelijk negatieve invloed op gezondheid
28-09-2016	Nieuwsbrief 4 gepubliceerd
28-09-2016	Publicatie programma en workshops symposium 2016
27-09-2016	Aankondiging Agrofood, de tijd vooruit (12 oktober)
08-09-2016	Aankondiging symposium Brabants Kennisnetwerk Zoönosen
13-07-2016	Thema en kennisbericht Fijnstof en endotoxinen toegevoegd
08-07-2016	Nieuwsbrief 3 gepubliceerd
08-07-2016	Nieuwsbericht Onderzoek veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO) gepubliceerd
08-06-2016	Memo Longkanker in relatie tot veehouderij en fijnstof emissie gepubliceerd
08-06-2016	Nieuwe pagina Actueel online
08-06-2016	Herinrichting pagina Publicaties
28-04-2016	Thema en kennisbericht Antibioticaresistentie toegevoegd
28-04-2016	Thema en kennisbericht Zoönosen toegevoegd
28-04-2016	Thema en kennisbericht Maatschappelijke dialoog toegevoegd
28-04-2016	Algemene opmerkingen uit het symposium 2015 zijn beantwoord
28-04-2016	Nieuwsbrief 2 gepubliceerd
21-01-2016	Nieuwsbrief 1 gepubliceerd
07-01-2016	Stukken symposium 2015 toegevoegd

4 BIJEENKOMSTEN:

27

RUIMTE VOOR GESPREK VANUIT VERSCHILLENDE INVALSHOEKEN

4.1 Symposium 2016 'Van kennis naar toepassing in de praktijk'

Op 14 oktober 2016 organiseerde het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid zijn jaarlijkse symposium. Dit jaar was het thema 'Van kennis naar toepassing in de praktijk: samen aan de slag!'.

Het symposium werd gehouden in de Brabanthallen in 's-Hertogenbosch. Meer dan 250 mensen voerden een levendige discussie over de relatie tussen gezondheid en de intensieve veehouderij in Nederland. In de toepasselijke setting van de aloude Brabantse veemarkthallen probeerde het Kennisplatform – met een rijk palet van open dialogen tussen boeren, burgers en overheid – oplossingsrichtingen voor de intensieve veehouderij te verkennen. In een land waar mens en dier zeer dicht op elkaar wonen en de kans op gezondheidsschade evident is, lijkt het onontkoombaar om de veehouderij nog meer als een sector te beschouwen die aan emissie-eisen moet voldoen. De parallel met autoverkeer blijkt een tot de verbeelding sprekende metafoer. 'Er moet een APK komen voor stal-systemen; de oldtimers moeten van de weg.'

Op de website is een sfeerverslag van de dag in de vorm van een korte video te bekijken. Evenals de presentatie over de resultaten van het VGO en een uitgebreider verslag van het symposium.

4.2 Themabijeenkomst

In het najaar van 2016 is gestart met de uitwerking van een eerste themabijeenkomst. Deze themabijeenkomst over fijnstof vindt plaats in 2017. De focus in 2016 lag vooral op het gezamenlijk met de professionals bespreken hoe we een themabijeenkomst kunnen benutten om het kennisbericht beter te laten landen en input te krijgen om het te verbeteren.

FINANCIËLE RESULTATEN

31

5.1 Kostenoverzicht

Activiteit	Ureninzet	Kosten ureninzet	Materieel	Totaal
Kennisberichten	865	€ 114.668,-	€ 18.090,-	€ 132.757,-
Ad hoc vragen	311,5	€ 40.204,-	-	€ 40.204,-
Memo's	155	€ 18.707,-	-	€ 18.707,-
Symposium	636	€ 75.992,-	€ 37.056,-	€ 113.048,-
Themabijeenkomst	63,5	€ 7.677,-	-	€ 7.677,-
Communicatie- producten	327,5	€ 34.495,-	€ 19.551,-	€ 54.045,-
Overlegstructuur	880	€ 110.203,-	€ 4.500,-	€ 114.703,-
Management	832,5	€ 90.560,-	€ 13.500,-	€ 104.060,-
Totalen	4.071	€ 492.505,-	€ 92.696,-	€ 585.201,-

5.2 Toelichting op de kosten

Kennisberichten, ad hoc vragen en memo's

Betreft de uren voor schrijven en overleg en inhuur van twee externe penvoerders.

Symposium

Betreft de uren voor voor- en nabereiding en voor aanwezigheid van Kennisplatform vertegenwoordigers, moderatoren en rapporteurs.

Materieel betreft locatie en catering, dagvoorzitter, filmverslag, inhoudelijk verslag en materialen.

Themabijeenkomst

Betreft de uren voor voorbereiding van een bijeenkomst in 2017.

Overlegstructuur

Dit zijn de uren voor de overleggen van projectteam (6), communicatieforum (5) en expertiseforum (5).

Communicatieproducten

Betreft de uren voor website, vormgeving, nieuwsbrieven en filmpjes. Materieel betreft inhuur voor filmpjes, vormgeving en virtuele werkomgeving.

Management

De ureninzet voor het voeren van secretariaat, inclusief een jaarplan, jaarverslag en contracten en facturen voor de deelnemers. Daarnaast betreft het de ureninzet van het secretariaat voor, tijdens en na de stuurgroepoverleggen (5) en financiersoverleggen (2) en de inzet van de onafhankelijk voorzitter.

Colofon

Het Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid is een samenwerkingsverband van RIVM, Wageningen University & Research, Universiteit Utrecht, ZonMw, GGD GHOR Nederland, Omgevingsdienst NL en LTO Nederland.

Uitgave:

Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid

Tekst:

Bureau Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid

Vormgeving:

RIVM

Bilthoven, juli 2017

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

